

Mas Cabàlies - Collada del Muig - Can Muig - Collada de l'Assuca i el puig Rust - Torrent de Coll de Pal - Gorgs del Coll de Pal

Recorregut 4 km d'anada

Desnivell Pujada de 82 metres i baixada de 192

Durada 1 hora i 9 minuts d'anada i 1 hora i 35 minuts de tornada

Edat recomanada A partir de 10 anys

Destaquem L'aigua com a força creadora del paisatge

Recomanacions Porteu cantimplora, botes de muntanya i capelina.
A l'estiu, cal incloure gorra i crema de protecció solar, tovallola, banyador, repel·lent d'insectes i material d'observació naturalístic.

itineraris de natura MAS CABÀLIES

1. El poble d'Ogassa
2. El torrent de Can Guillem
3. Els boscos de l'Assuca
4. El torrent del Coll de Pal
5. El Tall Obert i el jaciment de fòssils
6. El torrent de Muig
7. La vila de Sant Joan de les Abadesses
8. El puig de la Caritat
9. La Fogonella
10. La serra de Sant Aman
11. El cim del Puig Estela
12. El cim del Taga

fixa't

Les maduixeres a l'estiu
Els prats de muntanya
Els rapinyaires: l'àguila marcenca
Les eugues de can Muig
La fageda
Les margues de la llera del riu
Els gorgs
Les coloracions de les fulles dintre l'aigua
Les larves de macroinvertebrats
El tritó pirinenc
El bosc de ribera: verns, salzes i freixes
Els rastres del món agrícola i ramader

blauet

En conveni amb:

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient

Associació Catalana
Cases de Colònies

Dolors Almeda 1-3 local 8 08940 Cornellà de Llobregat
Tel.93 474 46 78 Fax 93 377 73 44
accc@esplai.org www.esplai.org

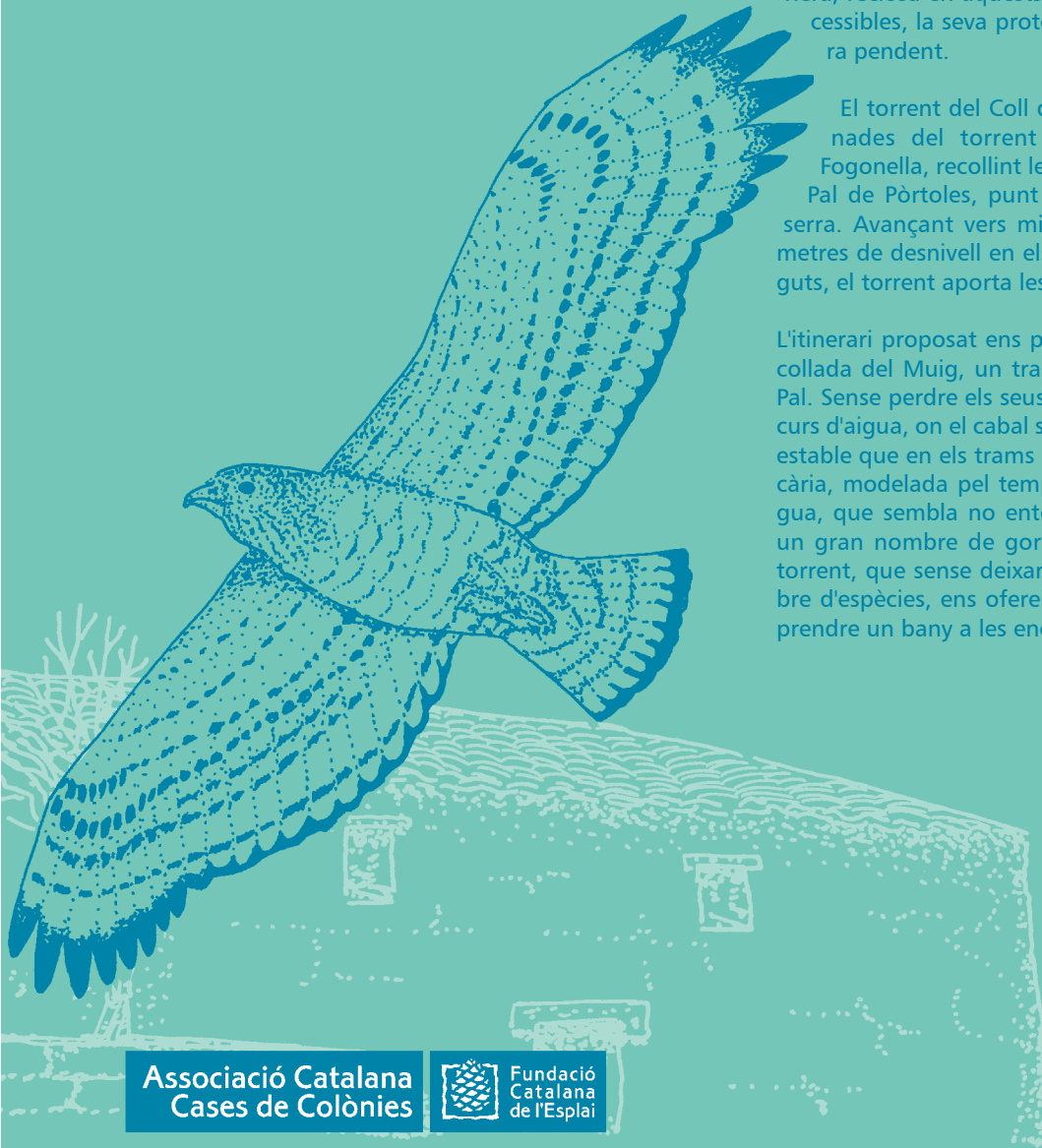
4 el torrent del Coll de Pal

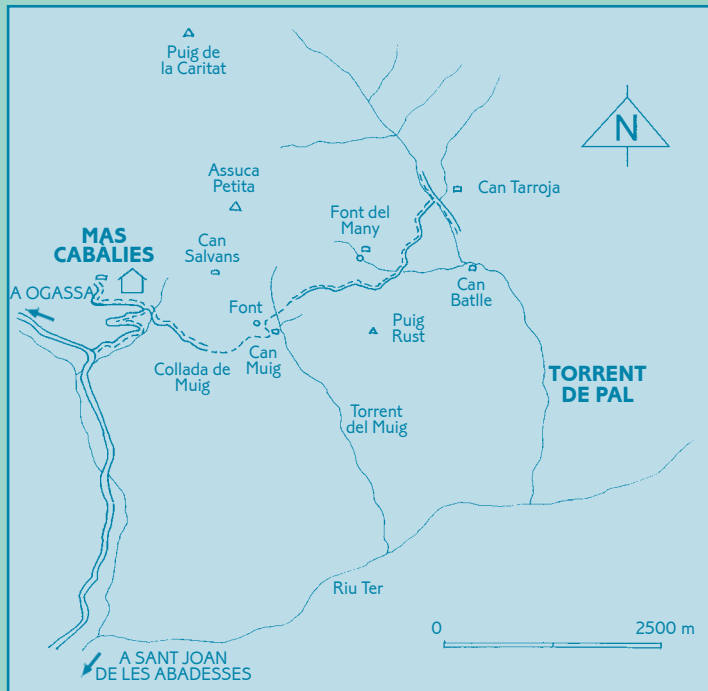
MAS CABÀLIES

La serra Cavallera, encaixonada entre les conques del riu Ter i del riu Freser, és en tot el seu recorregut d'est a oest, la dida d'un gran nombre de rieres i torrents de muntanya. Santuaris avui d'una desconeguda fauna de riera, reclusa en aquests ambients més agrestes i inaccessibles, la seva protecció és encara una assignatura pendent.

El torrent del Coll de Pal neix de les aigües fusionades del torrent del Bac i el torrent de la Fogonella, recollint les aigües que baixen del coll de Pal de Pòrtols, punt d'unió dels dos sectors de la serra. Avançant vers migjorn i, davallant quasi 1000 metres de desnivell en els poc més de 7 km transcorreguts, el torrent aporta les seves aigües al riu Ter.

L'itinerari proposat ens permet conèixer, creuant per la collada del Muig, un tram baix del torrent del Coll de Pal. Sense perdre els seus trets de torrent, arribem a un curs d'aigua, on el cabal s'ha tornat més abundant i més estable que en els trams precedents. Amb una llera calcària, modelada pel temps i la força capritxosa de l'aigua, que sembla no entendre en línies rectes, trobem un gran nombre de gorgs, preses i engorjaments del torrent, que sense deixar de ser l'hàbitat de gran nombre d'espècies, ens ofereixen una oportunitat ideal per prendre un bany a les encara fredes aigües de l'estiu.

Mas Cabàlies (1005 m)

L'itinerari s'inicia a mas Cabàlies, masia datada al 1278. Les nombroses reformes per adaptar el mas com a Escola de Natura, encara ens permeten trobar gran nombre de detalls de l'antiga vida quotidiana: el forn de llenya, el corralet o l'antic estable.

Emprenem el camí continuant la pista d'accés al terreny d'acampada de la casa. Per darrera d'aquest terreny neix un corriol, que davallant cap a l'altra vessant en direcció nord-est, tomba cap a migjorn paral·lel a un petit torrent.

10 min. Cruïlla (980 m)

Hem sortit a la bifurcació de la pista forestal, que provenint de la carretera d'Ogassa-Surroca, ens condueix fins a mas Cabàlies o a can Muig. Nosaltres continuem així, el trencall que vers llevant, ens guia a can Muig. Es tracta d'una pista on, dels seus marges, podem recol·lectar maduixes silvestres, si hi passem a l'estiu i som prou observadors.

25 min. Collada del Muig (1022 m)

Punt més elevat de l'itinerari, és el darrer moment en que podem veure el Taga i el sector occidental de serra Cavallera. Davant nostre, el puig Rust ens limita la petita fondalada del torrent del Muig. L'estreta collada entre aquest mateix puig i l'Assuca ens obre el camí a la vall del torrent de Coll de Pal. A la nostra esquerra tenim les pastures del mas al que ens aproximem. Els seus extrems presenten una elevada diversitat de plantes i ens permeten posar imatge a la recuperació de la cobertura forestal sobre els antics prats, amb una pressió ramadera molt major a l'actual.

La pista continua, però nosaltres l'abandonem tot agafant el camí que a la nostra dreta creua el fil vaquer que hi ha per tancar el bestiar. Aquest camí davalla fins a can Muig.

35 min. Can Muig (970 m)

Mas del qual se'n té coneixement des de 1898. Dedicada probablement des dels seus orígens a la ramaderia, és avui una casa de turisme rural on encara es crien cavalls de tir. Patint l'abandó propi de l'èxode del món rural, va estar deshabitada vora 40 anys, des del 1960.

Des de la seva ubicació, a les falces enclotades de l'Assuca, és testimoni d'excepció dels vols atents de l'àguila marcenca, que nia a les cingleres que es troben a més alçada. Es tracta d'una espècie força amenaçada a Catalunya, fruit especialment, d'electrocucions amb la antiquada xarxa de distribució elèctrica existent.

Passat el mas, en direcció a l'est, trobem un pastor elèctric i un abeurador, d'on podem abastar-nos d'aigua. Deixem una pista a la nostra esquerra i, a dos minuts de la casa, hem d'agafar un corriol que neix, també a l'esquerra, en un tombant de la pista. Caminem així, en direcció nord-est, per assolir la petita collada que descriuen l'Assuca i el puig Rust. Ascendim pels prats de pastura del mas que deixem endarrera. És fàcil que veiem les eugues entre la jove pinada de pi roig que dia rera dia, és més tancada.

47 min. Collada de l'Assuca i el puig Rust (1010 m)

Hem arribat a la petita collada que actua de separació d'aigües entre el torrent del Muig i el de Coll de Pal. Cal creuar un altre

fil vaquer, que delimita les pastures de can Muig per les quals hem anat ascendint. Davant nostre, a l'altre costat d'una pista que passa de nord a sud, continua un corriol poc fressat que baixa paral·lel al torrent. El continuem fins a creuar dos cops la mateixa pista. En aquest moment el deixem per continuar per la pista en sentit descendent. En pocs minuts hem desembarcat, finalment, al torrent de Coll de Pal. Hem anat avançant entre una madura pineda de pi roig, que ens permet gaudir, exigint-nos un petit esforç d'imaginació, de l'evolució de la vegetació com a conseqüència del canvi en els usos del sòl. La disminució de l'explotació forestal, permet la recuperació de la fageda autòctona i va desplaçant els vells exemplars de pi roig, que tenen un creixement molt més ràpid.

1h 7 min. Torrent de Coll de Pal (900 m)

Davant nostre el torrent de Coll de Pal és una pas per vehicles motoritzats. Ens trobem a 900 metres d'alçada, 800 metres per sota del seu naixement. Això, que determina una major lentitud de l'aigua i un cabal més estable comparativament amb els trams superiors; lligat a un impacte encara lleu de les activitats humanes, fa que trobem, en aquests trams baixos dels torrents de muntanya, les comunitats fluvials més riques i madures de tot el territori català. Per altra banda, permet la colonització de les riberes per un bosc propi d'aquests ambients, de salzes, verns i freixes. Hem de pensar que històricament l'activitat humana s'ha concentrat en els marges dels cursos d'aigua, resultant-ne aquests ecosistemes (tant els fluvials com els de ribera), els més malmesos del patrimoni natural.

El torrent ens brinda així, una ocasió poc habitual als nostres rius, per acostar-nos a una de les faunes més sorprenents i amenaçades de Catalunya. Ens exigeix però, un canvi en l'escala de la nostra observació. Es tracta d'una fauna petita que sovint passa desapercibuda als nostres ulls, però que atrau per la seva complexitat i diferència amb les formes de vida que coneixem. Els macroinvertebrats hi són presents, majoritàriament, en els seus estadis larvals, que deixant les mudes als marges del torrent, patiran metamorfosis impensables per donar a lloc als adults d'espriadimonis, senyoretetes, efímeres o altres, amb poc temps de vida ja, per completar el seu cicle vital. Són especialment atractius, els tricòpters, que recollint sorres de gresos i altres, omplen les pedres de petits tubs on habiten.

En aquest paisatge de làmines d'aigua contínues, de roques amansides per la força de l'aigua, hi habiten també, truites de riu, serps d'aigua, salamandres i, esperem que per molt temps, trítid pirinenc. Aquesta espècie està en perill d'extinció, endèmica dels Pirineus i restringida avui, a poblacions aïllades dels

torrents de muntanya, veu disminuir el seu nombre, advertint de la seva absència en un futur a curt termini.

Recomanem per aquesta descoberta el tram superior del punt en el qual hem arribat al torrent.

1h 9 min. Gorgs del torrent de Coll de Pal (895 m)

Creuat el torrent, trobem una pista, a l'altre costat d'una tanca metàl·lica. Aquesta pista, procedent de la casa de turisme rural el Reixac, arriba fins al mas de la Fogonella, a la capçalera del torrent. Caminant en direcció migjorn, en un parell de minuts, s'obre una clariana al marge dret del camí. Aquí surt un petit corriol que ens permetrà accedir al torrent. Sobre una llera molt diferent a la del punt recomanat per fer la descoberta, en una polida marge, les aigües corrent ràpides, fent, amb els anys, un gran nombre de petits gorgs. Us recomanem, si el visiteu a l'estiu, de dedicar un instant per a un reconfortant bany en aquestes fredes aigües.

De tornada

Existeixen diverses opcions a l'hora d'emprendre el camí de tornada. Us recomanem les següents:

Del torrent a mas Cabàlies pel puig de la Caritat (Durada: 2 h 50 min.):

Des del torrent continuem en sentit contrari l'itinerari nº 8 d'aquesta mateixa col·lecció, ascendint cap a la Fogonella per la pista procedent de la casa de turisme rural el Reixac. Nosaltres continuem després la carena que, baixant de serra Cavallera, dibuixen el puig de la Caritat i l'Assuca. Arribem a mas Cabàlies per la cara nord.

De la collada del Muig a mas Cabàlies pels boscos de l'Assuca petita (Durada: 1h 15 min):

Refem camí fins a la collada del Muig, des d'on enllacem amb l'itinerari nº 3 d'aquesta col·lecció. Nosaltres continuem la pista en direcció a can Salvans, tornem a mas Cabàlies a través d'unes espesses pinedes de pi roig.

Del torrent a mas Cabàlies refent camí (Durada: 1h 35 min):

Tornem continuant en sentit contrari el camí d'anada. Us recomanem però, no agafar el corriol i tornar per la pista fins a la mateixa collada que dibuixen l'Assuca i el puig Rust. Passem així, pel mas del Many. En un revolt de la pista, hi ha un trencall tancat al pas de vehicles. Aquest trencall ens guia directament fins al mas, on podem abastar-nos d'aigua. És un antic mas, del qual es coneix l'existència a partir del 1898, avui reconvertit en segona residència.